

PLANINITIATIV

Anmodning om å starte detaljregulering for
Datasenter Surnadal
Surnadal kommune

Forslagstiller:	Magnora Scale Surnadal AS	Dato	29.04.2026

Prosjekt:	Surnadal datasenter
Prosjektnummer:	10243694
Kunde:	Magnora Scale Surnadal AS
Rev:	00
Dato:	29.09.2024
Opprettet av:	Audun Mortveit Sletten
Kontrollert av	
Dokumentreferanse	

Innholdsfortegnelse

1.	Generell info	4
2.	Om utbygger	4
3.	Formålet med planen	4
4.	Nasjonale føringer	5
5.	Lokalitetsvurdering	5
6.	Beskrivelse av planområdet	6
6.1	Terreng og adkomst	6
6.2	Høyspentanlegg	8
6.3	Vassdrag og omlagt tursti	10
7.	Forslag til plangrense	11
8.	Detaljer i planen	12
8.1	Planlagt bebyggelse, anlegg og andre tiltak	12
8.2	Strømbehov, kjøling og spillvarme	14
8.3	Vann avløp og vei	15
9.	Forhold til overordnede planer	16
10.	Virkninger av planen, og tilpasning til omgivelsene	17
10.1	Landskap	17
10.2	Høyspentanlegg	18
10.3	Friluftsliv	18
10.4	Sysselsetting og ringvirkninger	19
10.5	Naturverdier	19
10.6	Adkomstvei	19
11.	Medvirkningsprosesser	20
12.	Ivaretagelse av samfunnssikkerhet	21
13.	Vurdering etter forskrift om konsekvensutredning	21
14.	Gjennomgang av bærekraft	21
15.	Kildeliste	22

1. Generell info

I henhold til Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven (FOR-2017-12-08-1950), skal private forslagsstillere sende et planinitiativ til kommunen senest samtidig med forespørsel om oppstartsmøte etter plan- og bygningsloven § 12-8 første ledd andre punktum.

Forslagsstiller/oppdragsgiver:	Magnora Scale Surnadal AS
Plankonsulent:	Sweco Norge AS v/Audun Mortveit Sletten
Grunneier	Arne Sæter og Solmund Solstad Sæter
Gård og bruksnummer	10/6 og 10/1

2. Om utbygger

Forslagstiller er det nyopprettete selskapet Magnora Scale Surnadal AS, som er et samarbeidsprosjekt mellom Magnora ASA og den Kristiansundbaserte eiendomsutvikleren Finansgruppen Eiendom AS.

3. Formålet med planen

Formålet med reguleringsplanen er å legge til rette for næringstomter i terrenget ved siden av Surna trafostasjon, for fremtidig etablering av et datasenter og annen næringsvirksomhet for utnyttelse av overskuddsvarme. Reguleringsplanen skal sette tydelige føringer til virksomhetene som etablerer seg på næringstomtene, og en klart forbud mot krypto-mining.

Et datasenter defineres som en installasjon hvor de digitale tjenestene produseres, prosesseres og lagres. Flere har gjerne et forhold til servere som står i skap på teknisk rom i kontorbedrifter og virksomheter. Denne måten å håndtere digitale tjenester, har i senere tid blitt erstattet av skybaserte løsninger hvor virksomheter har sine digitale arkiv, nettsider og IKT-plattformer gjennom et datasenter. En «sky» i denne sammenheng er i bunn og grunn mange data-servere i et eller flere datasenter.

Hensikten med datasenter er sikker, stabil og kostnadseffektiv skalaproduksjon som baserer seg på fellestjenester for å redusere produksjonskostnader (NSM-a, 2022). Nettopp sikkerhet og stabilitet trekkes frem som den store fordelen i Surnadal, fordi lokaliteten nært Surna trafostasjon har tilgang på redundant strømforsyning fra flere sentralnettlinjer. I tillegg er det tilgang på grønn energi.

Sikkerhetssituasjonen i verden tilsier at det blir viktigere med fysisk kontroll over serveranlegg der sensitiv informasjon bearbeides. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) anbefaler at funksjonene samfunnet er mest avhengig av, bør leveres fra datasenter i Norge. Det er en målsetting at Surnadal Datasenter skal ha tilfredsstillende sikkerhet og stabilitet til å levere samfunnskritisk IKT.

Det andre viktige formålet med planen, er å tilrettelegge for bærekraftig utnyttelse av overskuddsvarmen fra datasenteret på resten av næringsområdet. Her planlegges det produksjonsvirksomheter som kan utnytte varmen og samtidig gi verdiskaping og arbeidsplasser.

Videre er det en målsetning å sette fornuftige rammebetingelser for utnyttelse av arealene, basert på faglige utredninger og innspill fra berørte parter. Naturverdier, eksisterende infrastruktur og omgivelsene for øvrig, skal ivaretas.

4. Nasjonale føringer

I dagens samfunn er vi helt avhengige av datasentre til prosessering og lagring, sosiale medier, mobile nettverk etc. NSM (-b, 2022) skriver: «Dette kommer blant annet til uttrykk i stortingsmelding Meld. St. 28 (2020-2021) Vår felles digitale grunnmur. Viktigheten av å ha datasenter med digitale tjenester levert fra Norge understrekes også i den nasjonale strategien om datasenter Norske datasenter - bærekraftige, digitale kraftsenter (2021)».

Daværende distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland påpekte i den nasjonale strategien *Norske datasenter* at det trengs flere datasenter til Norge. Norske datasenter kan bidra til å doble fremtidig vekst i BPN frem til 2030, og samtidig bidra med arbeidsplasser for fremtiden og ikke minst i distriktene (Helleland, 2021, s. 4).

Regjeringa vil at Norge skal være et attraktivt land å investere i, for datasenter og annet databasert næringsliv, og vil arbeide med tiltak som kan bidra til å øke vekst i datasenternæringa fremover, samtidig som det blir lagt til rette for at utviklinga skjer på en bærekraftig måte (Helleland, 2021, s. 7).

Ny forskrift om kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme, vil tre i kraft i 1. april 2025, og ramme alle datasenter over 2MW effektforbruk. Norges vassdrags- og energidirektorat kan, i samråd med kommunen og fylkeskommunen, stille som vilkår for godkjenningen at overskuddsvarmen utnyttes, dersom kost-nytteanalysen viser at fordelene ved dette er større enn kostnadene (positiv kost-nytte).

5. Lokalitetsvurdering

Det finnes ulike typer datasentre for eksempel

- små serverrom som bør ligge nær brukerne,
- krypto operasjoner som trenger prisgunstig strøm men tåler avbrudd,
- «metro sentere» som gjerne bygges nær befolkningssentra og håndterer oppgaver med strenge krav til responstid, men ikke datakraft.

Vårt formål har vært å finne en lokasjon som egner seg for samfunnskritisk infrastruktur der brukerne har strenge krav til redundans, oppetid og sikkerhet. Av samme grunn som et verft bør ligge nær et hav, eller en bensinstasjon nær en vei, bør et slikt datasenter ligge nær et sterkt punkt i kraftnettet. Lokasjonen nær Statnetts nye trafostasjon i Surnadal har nødvendige forutsetninger. Her vil tre 420kv kraftlinjer møtes nær en fjellhulle, uten flomfare eller rasfare eller unødvendig trafikk. Det kan være mulig å hente tilstrekkelig nettkapasitet til å håndtere skytjenester eller tunge regnebehov fra brukere med uvanlige krav til ytelse, og kraftlinjene tillater spunnet fiber som også gir redundant nettilkobling.

Sunnalsøra eller Orkanger kan sies å ha tilsvarende sterke nettpunkter, men initiativtagerne til prosjektet har en sterk tilhørighet til Nordmøre, og valget falt på lokasjonen ved Surnadal trafo.

Surnadal kommune har gråareal som i prinsippet tillater et datasenter, men bare dersom man trekker redundante kraftlinjer i uavhengige traseer ned i dalføret og frem til gråarealene som i hovedsak finnes i nedre Surnadal, Holtamoan og Røtet (boligfelt, støy og visuell påvirkning) mellom fem og ti kilometer fra trafostasjonene i luftlinje. Slike linjer vil legge beslag på mer areal og kreve større kostander enn en opparbeidelse av noe ekstra areal ved siden av det arealet som allerede er lagt beslag på av trafostasjon og kraftlinjer. Uten at vi kan forskuttere endelig utfall, er det vårt inntrykk fra møter med lokalt nettselskap (S-Nett), lokal politisk ledelse og administrasjon at også kommunen ønsker at mulige datasentre i kommunen skal legges til området ved trafostasjonen.

I parallell med planleggingen av et datasenter, har prosjektet undersøkt hvilken lokal næringsvirksomhet som kan ha nytte av overskuddsvarme, og tatt ut opsjon på kjøp av tomt som kan benyttes for slik næringsvirksomhet. Ingen eksisterende næringsvirksomhet i nærområdet er per i dag i stand til å gjøre seg nytte av overskuddsvarme.

Gitt at prosjektet vil be om å få disponere LNFR areal, har det blitt lagt ned noe forarbeid i å vurdere hva slags naturforringelse som kan forventes. En kartlegging fra iTrollheimen fant ingen spesielle utfordringer knyttet Trollheimen verneområde (8,1 kilometer unna), rødlistede arter eller biologisk mangfold på det området som nå er tatt ut. Datasentertomten er rammet inn av vei på en side, trafostasjon på en annen side og nybygde høyspentlinjer på tredje side. Det er krevende å argumentere for at naturverdier tar stor skade, og det bør være mulig å legge til rette for bedre tilgang for turgåere fra området inn til Trollheimen enn det som er tilfelle i dag.

Alle disse vurderingene må naturligvis etterprøves i en ordinær planprosess.

6. Beskrivelse av planområdet

6.1 Terreng og adkomst

Planområdet ligger i øvre del av Surnadalen, i dalsiden mot sør, like ovenfor Seterøya. Terreng er bratt, bortsett fra ei 150m bred fjellhille på ca. kote +220, der Surna trafostasjon ligger. På resterende del av fjellhylla, er det mulig å opparbeide minst 50 dekar tomteareal, med utsprenkning og planering og adkomst fra eksisterende vei.

Terreng i planområdet preges av flere parallelle fjellrygger. Det er skrinns barskog-vegetasjon med bare fjellrygger innimellom. Grytbekken renner tvers gjennom området i en djup bekkedal.

Det er bygget en ny adkomstvei opp til trafostasjonen med gjennomsnittlig stigning på 10%.

Lengst vest i planområdet sees fortsatt inngrepene etter rørtraseen til Sætergrytå kraftverk, som nå blir tildekt med jordmasser og istandsatt.

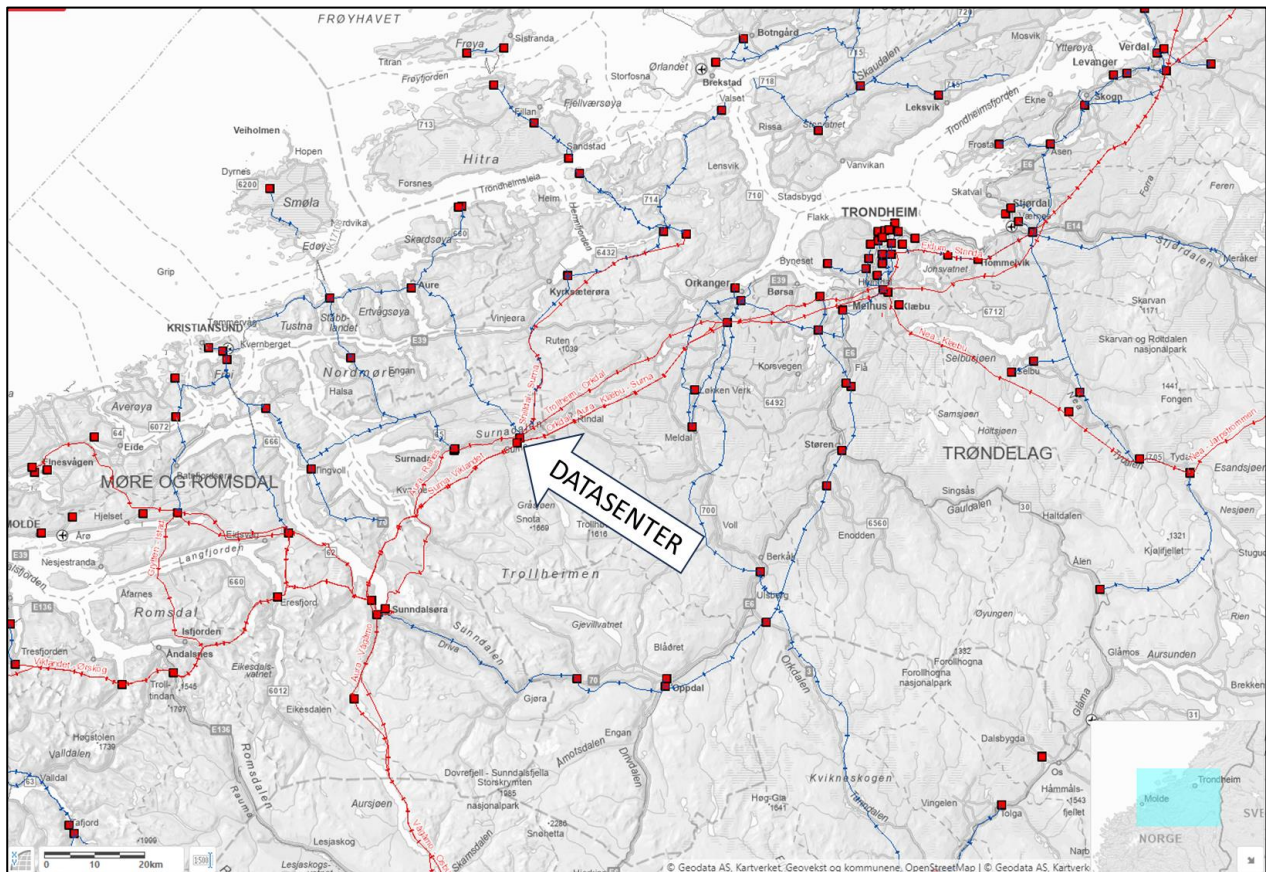
Figur 1 Dronefoto tatt 15.10.2024 fra nordvest, med omtrentlig påtegnet plangrense. Trafotomt sees bakerst til venstre i bilde. Rørtraseen til Sætergrytå kraftverk sees til høyre i bilde.

Figur 2 Dronefoto tatt 15.10.2024 fra øst. Adkomstveien sees midt i bilde. Elva Surna sees til høyre i bilde

6.2 Høyspentanlegg

Hovedargumentet for plassering av datasenter nettopp her, er den umiddelbare nærhet til Surna trafostasjon. Det er tre 420kV høyspentlinjer som møtes ved trafostasjonen, som gir høyere strømforsyningsikkerhet og mindre risiko for nedetid. Med et redundant strømforsyningsystem, og tilgjengelig bredbåndsoppkobling, kan datasenteret tilby etterspurt datakraft og lagring til banknæringen eller andre aktører med krav til sikkerhet.

Figur 3 Kart over sentralnettet (rød) og regionalnettet (blå). Lokalisering av foreslått datasenter er markert. NVE

Byggingen av ny Surna trafostasjon begynte i 2017 med ny adkomstvei og utsprenkning av tomt langs eksisterende høyspenttrasé. Trafostasjonen erstatter den gamle Trollheim trafo som ligger nede i dalen. Den ene sentralnettlinja mellom Klæbu og Viklandet, er oppgradert til 420kV og fått en ny trasé inn til trafostasjonen fra begge sider. Den andre linja mellom Orkdal og Aura, som passerer på sørsiden av trafoen, skal også oppgraderes til 420kV og føres inn til trafoen fra begge sider med. Dette innebærer en ny linjetrasé på nordsiden av dagens 420kV linje som vil beslaglegge areal på eiendom 10/6.

I tillegg til oppgraderingen av linjene, vil det installeres komponenter på trafotomta for transformering til 132kV regionalnettet, samt linjer ned til dalen, som vist på kart under. I følge Statnett vil denne oppgraderingen skje ilet de nærmeste årene.

Figur 4 Eksisterende høyspentlinjer i området vist over Flyfoto fra 2022. Grønn og blå stiptet linje indikerer planlagt nye linjer.

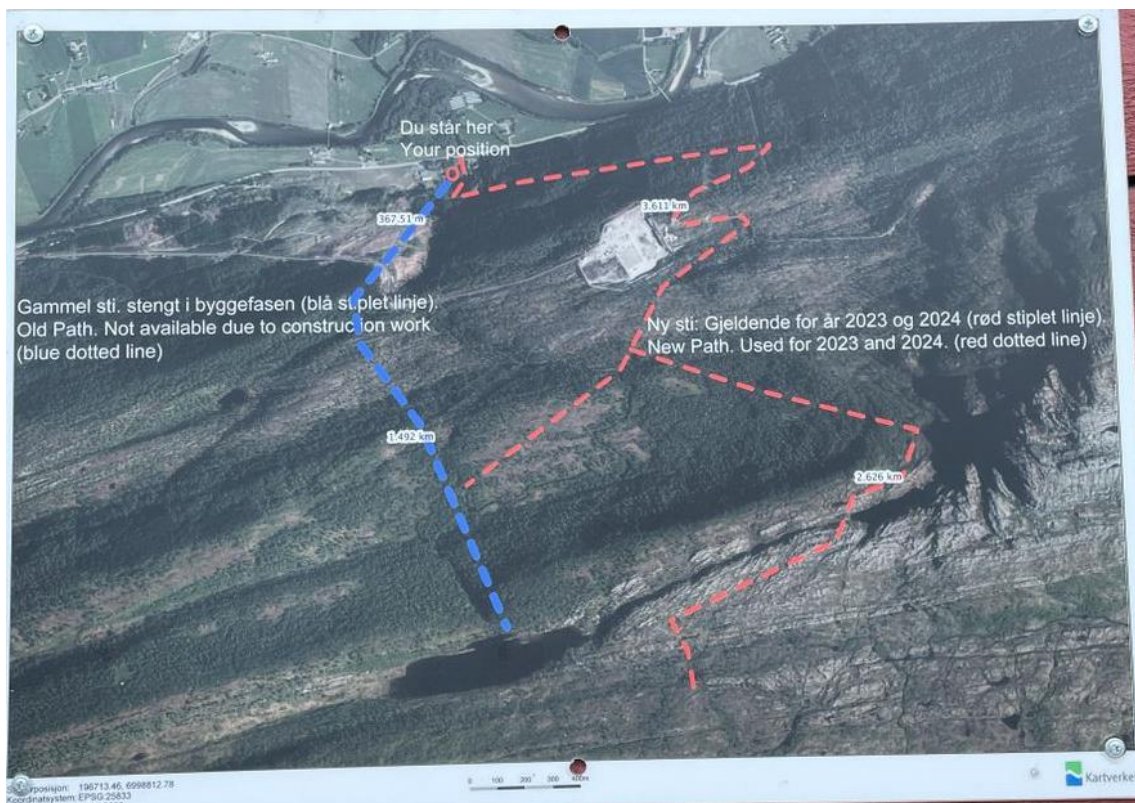
6.3 Vassdrag og omlagt tursti

Gjennom planområdet renner Grytbekken, som nå er regulert med 60 liter minstevannføring sommerstid, etter at Setergrytå kraftverk ble bygget ut av Svorka Småkraft AS i 2023. Grytvannet er demmet opp med en liten demning og vannet ledes ned fjellsida i ei rørgate ned til kraftstasjonen som ligger ved Sagatun. Rørgaten følger den gamle turstien ned fra Sætersætra og skrår seg ned den bratte Slættlia, før den går gjennom planområdet i ei utsprengt grøft som er gjenfylt med pukk. Det er sprengt ut mye stein fra et høydedrag langs traseen for å få pukk til rørgaten. Rørgaten og steinuttaket er vist på Figur 6, neste side.

Som følge av at rørgaten er delvis lagt i turstien opp til Sætersætra og Vindølbu, er det skiltet en ny tursti fra Sagatun som går på østsiden av trafostasjonen, som vist på kart i Figur 5.

Grytbekken tilhører vannforekomst ID 112-263-R, Surna Bekkefelt, som drenerer til nedre del av Surnavassdraget (vannforekomst ID 112-30-R). Sistnevnte har god kjemisk tilstand, men kun moderat økologisk tilstand på grunn av endret vannføring som følge av vasskraftutbygging, landbruksavrenning og utslipp.

Det vil være sentralt i utredningsarbeidet for datasenter, å øke kunnskapsgrunnlaget om vassdraget, vurdere påvirkning og se på avbøtende tiltak for å sikre at miljømålene for vassdraget kan oppnås.

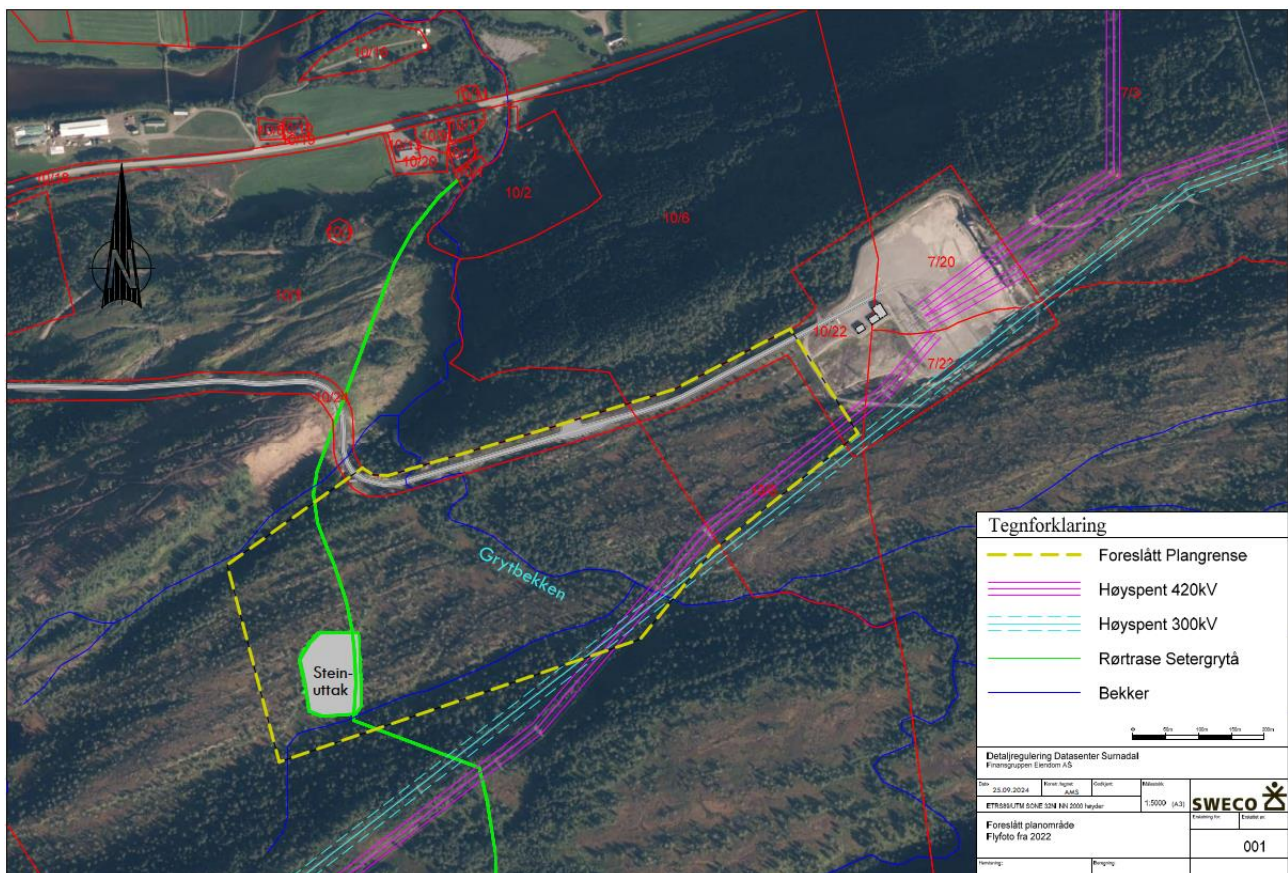

Figur 5 Kart over ny tursti. Kart fra Statens kartverk, gjengitt på Driva.no

7. Forslag til plangrense

Næringsområdet plasseres på fjellhylla hvor også trafostasjonen ligger, og avgrenses mot stigende terreng og høyspentlinjene i sør. Planområdet inkluderer også areal under høyspentlinjene, selv om det ikke planlegges inngrep her. Mot Statkraft sin trafo-eiendom i øst er det tatt med en 25m bred sone av deres eiendom Gnr/Bnr. 10/22, for å avklare hvordan terrenghøyden mellom tomtene skal håndteres.

Plangrensen mot nord er lagt på nordsiden av adkomstveien, med tanke på at det skal reguleres inn en egen avkjørsel til Næringsområdene. Grytbekken skal bevares mot inngrep med en bred hensynssone som dekker hele bekkedalen, og vest for bekken er det inkludert et areal som også kan utnyttes til næring.

Figur 6 Situasjonskart flyfoto fra 2022 med eiendomsgrenser, vannkraftverk, høyspent og bekker, og inntegnet plangrense.

Følgende eiendommer blir berørt innenfor foreslått planområde:

Gnr./bnr.	Eier	Kommentar
10/6	Arne Sæter	Næringsområde Øst
10/1	Solmund Solstad Sæter	Næringsområde Vest
10/22	Statnett SF	Trafo-tomt og adkomstvei
10/24	Statnett SF	Adkomstvei
7/20 og 7/23	Statnett SF	Trafo-tomt

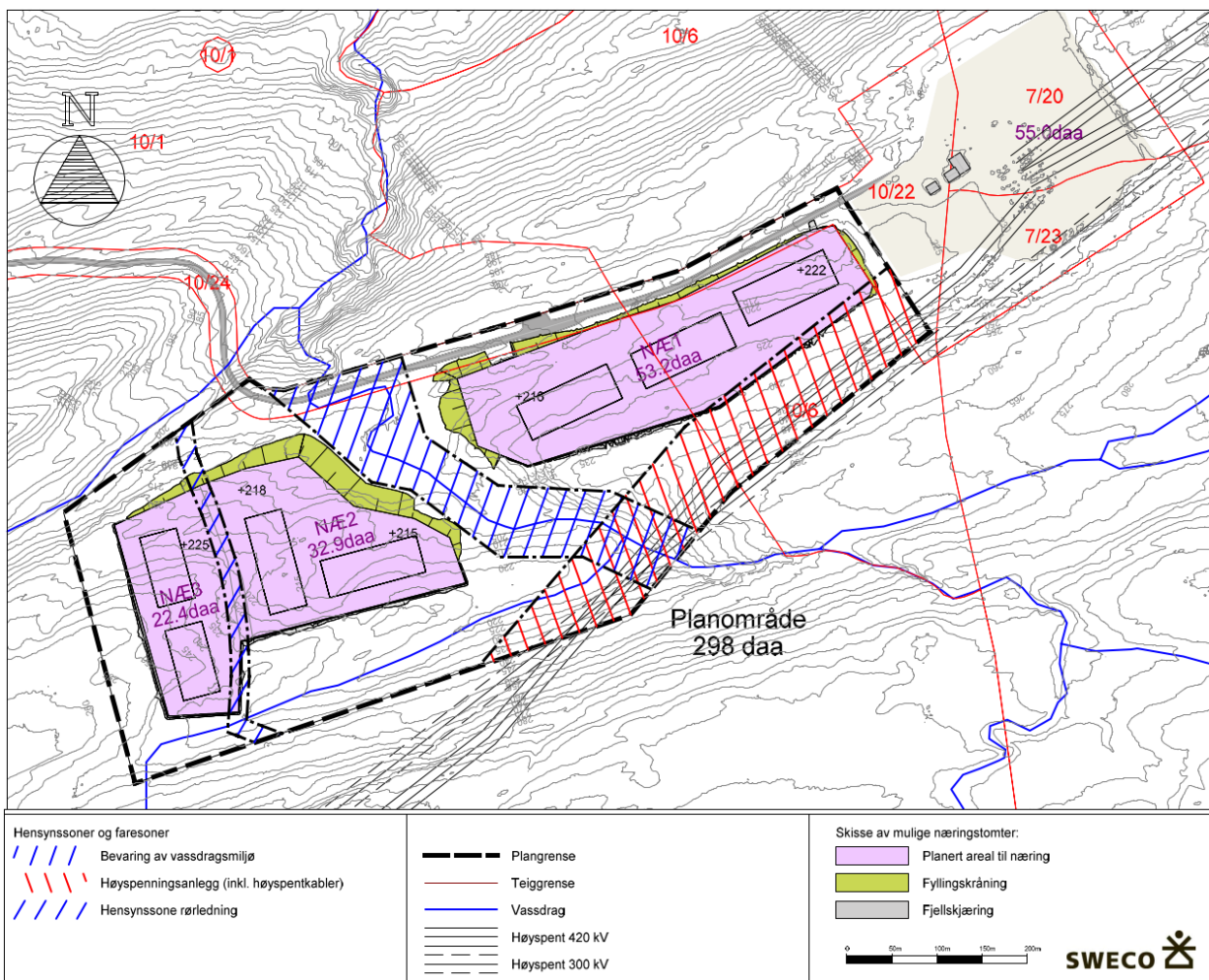
8. Detaljer i planen

8.1 Planlagt bebyggelse, anlegg og andre tiltak

På arealene som reguleres til næring, skal det oppføres større bygningsvolumer som kan romme serverhaller, og industribygg som kan nyttes til lager eller produksjon. I tillegg vil tekniske installasjoner slik som kjøleaggregat plasseres mellom bygningene eventuelt på taket av bygningene.

En reguleringsplan bør tilrettelegge for at det kan bygges store effektive industribygg med mulighet for å plassere datautstyr i flere etasjer. En innledende landskapsvurdering indikerer at bygningshøyder opp til 22m høyde kan plasseres i planområdet uten at de fremstår spesielt synlig fra bunnen av dalen. Gjennom planprosessen skal det vurderes nærmere hvilke høydebegrensninger som bør settes for området.

Tomtearealene er tenkt utnyttet best mulig, samtidig vil det være en del tekniske installasjoner for strømtilførsel og kjøling på utsiden av byggene, som gjør at utnyttelsesgraden havner rundt 20-25%. Et sentralt tema i planprosessen blir å vurdere hensiktsmessig tilpassing av tomter og bygninger til omgivelsene.

Figur 7 Kartskisse over tenkt tomteplanering innenfor planområdet.

Forslagstiller og deres rådgiver har identifisert flere fordeler med å orientere industribyggene på tvers av datasenter-tomta, men det har også blitt vurdert orientering langsmed tomta, som vist i en tidligere skisse i Figur 9. I planprosessen skal dette vurderes nærmere ift. høyspentlinjer, logistikk, landskap og gjennomførbarhet.

En foreløpig skissering, viser at tomtene bør planeres på ulike høyder eller med fall, for å ta opp høydeforskjellene i terrenget. Grunnforholdene er stabile med berg helt i overflaten og tomtene blir opparbeidet ved å fjellsprengning og utfylling.

Næringsområdene vil ha lav arbeidsplassintensitet og besøksintensitet, men samtidig bilavhengig. Det vil også være aktuelt med virksomheter med et behov for godstransport.

Figur 8 Skisse av næringstomt 1 med alternativ orientering av bygninger på tvers og plassering av tilhørende kjøleaggregat og komponenter mellom byggene. Coromatics

Figur 9 3D modell skisse av alternativ orientering av næringsbygg langs med tomt. Sett fra nordvest

8.2 Strømbehov, kjøling og spillvarme

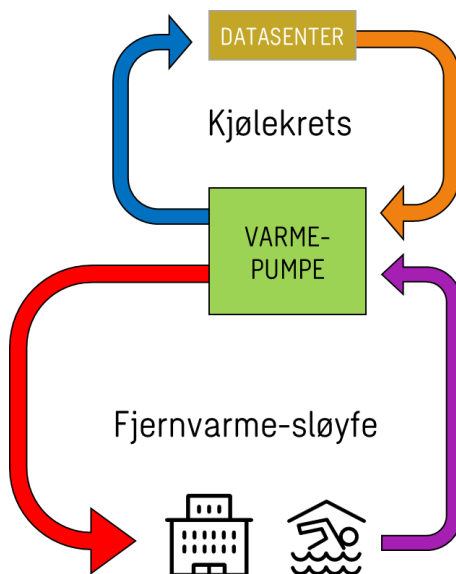
Forslagstiller er i dialog med det lokale nettselskapet S-nett og Statnett om fremtidig kapasitet og mulighet for tilknytning. De siste årenes spenningsoppgradering av strømmettet har gitt økt kapasiteten tiltenkt ny verdiskaping, som igjen gir gode utsikter for fremtidig tilknytning. Samtidig kan det også hende det blir rift om fremtidig kraftoverskudd. Det stilles krav om modenhet for å reservere kapasitet, og et av modenhetskriteriene er at tiltaket har nødvendig arealavklaring.

Det legges foreløpig til grunn at datasenteret og tilhørende virksomhet vil ha et effektbehov på mellom 90 og 200 MW. Datasenteret vil ha døgntilvirkende drift og dermed forbruke betydelige mengder energi. En stor andel av energien som tilføres datamaskinene, ender opp i varmeutvikling. Dersom datasenteret skal ha stor regnekraft, vil det også trenge et effektivt veskebasert kjølesystem, mens datasenter for datalagring slik som skytjenester, kan klare seg med et enklere luftkjølt system. Uansett om det er veske eller luft som kjøler selve datamaskinene, vil det være utendørslufta som er kjølemedium ikke grunnvannsinntak.

Det er uaktuelt å trekke ut vann fra Grytbekken til kjøleformål, da det ikke er tilstrekkelig vannføring til å dekke behovet, i følge Sweco sine beregninger.

Tiltakshaver planlegger å lede så mye som mulig av overskuddsvarmen ut til ei lokal fjernvarmesløyfe, der varmepumper, oppkonsentrerer varmen til en annen væske som sendes ut av datasenteret. Dette kjølesystemet vil anslagsvis ha et effektbehov som er 30% av effektbehovet til selve datamaskinene og kommer da i tillegg.

Foreløpig er spillvarmen tenkt overført som 60°C varmt vann til nabotomta (NÆ2 og NÆ3), der det skal tilrettelegges for industriell foredling som kan utnytte varmeenergien. Gjennom planprosessen skal det også kartlegges hvorvidt fjernvarmeledning ned til Surnadalen, for utnyttelse av varmen der, kan være bærekraftig.

Figur 10 Prinsippskisse for lukket krets med kjølevæske

Etter at spillvarmen er utnyttet til industriell foredling eller til fjernvarme, vil eventuell restvarme slippes kontrollert til omgivelsene. Et spesielt viktig miljømål for utbyggingen, er å beskytte Surna-vassdraget mot forringelse, jf. kravene i vannforskriften §4. Dette innebærer streng kontroll med utslipp av varmt vann, avrenning fra industriområder og avrenning fra anleggsarbeid

Før etablering av datasenter skal det sendes inn en *kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme*. NVE som godkjenningsmyndighet vil kunne sette vilkår om at overskuddsvarmen må utnyttes, dersom positiv kostnytte.

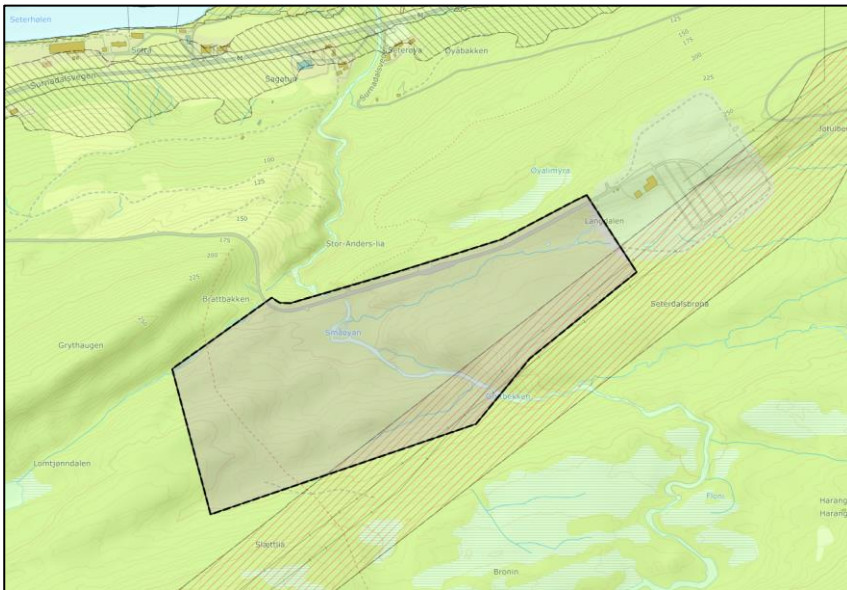
8.3 Vann avløp og vei

Tiltaket vil skape et behov for fremføring av VA-ledninger opp fra dalen, i tillegg til et lokalt anlegg innenfor planområdet for uttak av slokkevann til brannberedskap. Et høydebasseng må vurderes utbygd i området.

Eksisterende vei opp til Surna trafostasjon nyttes som adkomst til området. Veien har et gjennomsnittlig stigningsforhold på 10%, som er krevende for tungtrafikk vinterstid. Behov for oppgradering vurderes nærmere i planprosessen.

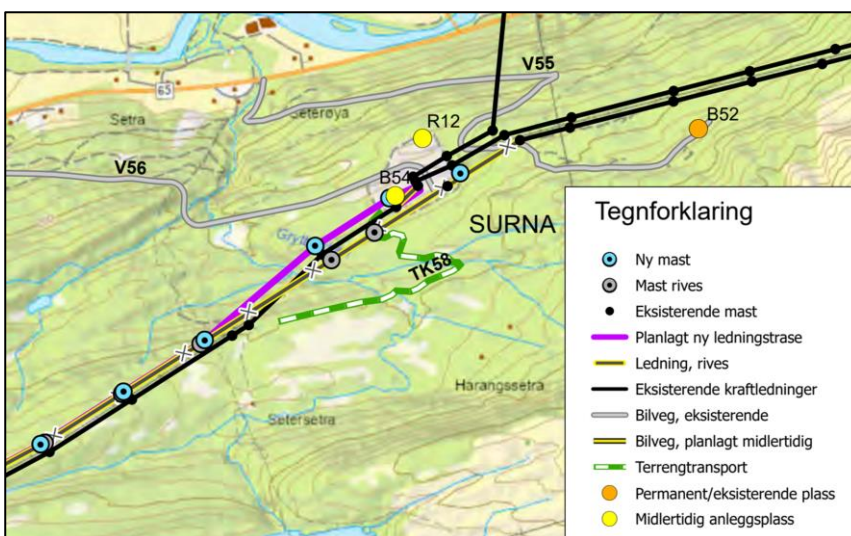
9. Forhold til overordnede planer

Kommuneplanens arealdel for 2017-2029, vedtatt 9.11.2017, avsetter arealet i planområdet til LNFR og en 200m bred korridor som faresone høyspenningsanlegg. Det foreligger ingen umiddelbare planer om å rullere kommuneplanens arealdel, hvilket betyr at foreslåtte detaljregulering av utbyggingsområder til datasenter, ikke er i tråd med overordnet plan. For øvrig finnes det ingen andre detaljreguleringsplaner i området.

Figur 11 Utsnitt av kommuneplanens arealdel, som viser faresone langs høyspentlinjer og inntegnet planområde

Statnett fikk 23. januar 2024 konsesjon for å oppgradere dagens 300 kV ledning mellom Surna og Viklandet. Ny ledning vil driftes på 420 kV.

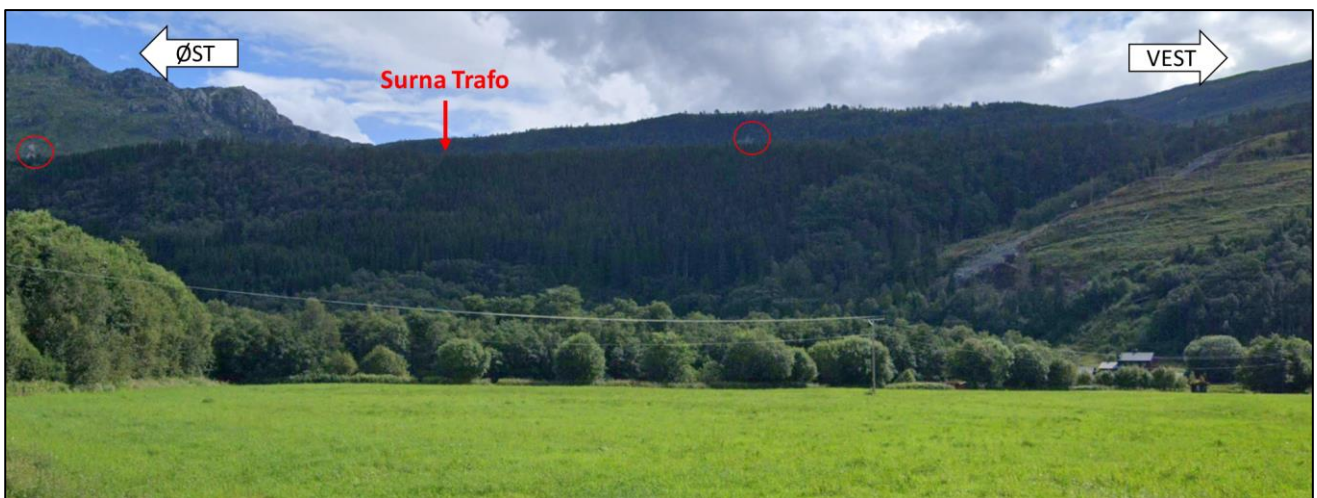

Figur 12 Kartutklipp fra konsesjonssak 420 kV Surna–Viklandet, som viser den nye ledningstraseen (lilla) som kommer inn mot planlagt næringsområde.

10. Virkninger av planen, og tilpasning til omgivelsene

10.1 Landskap

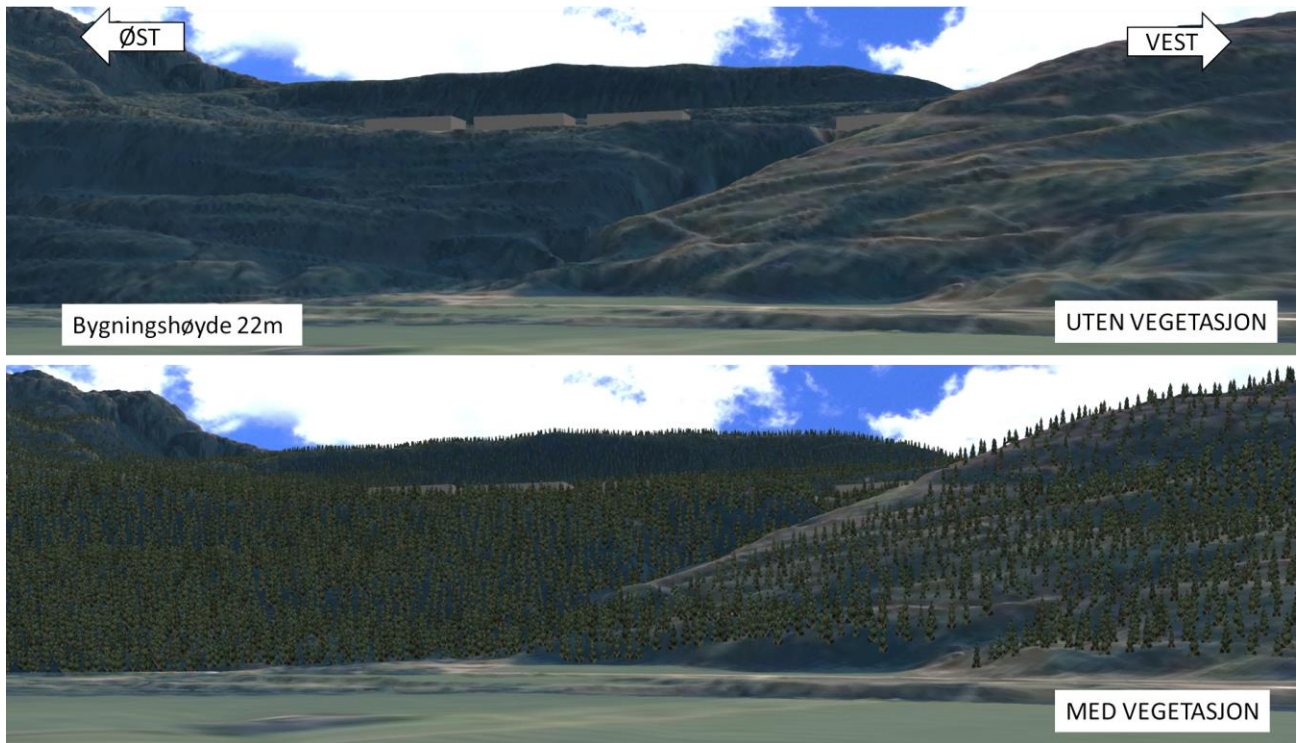
Dalsiden hvor planområdet ligger preges i dag av tett skog, et åpent hogstfelt og høyspentmaster som sees i bakgrunnen. Trafostasjonen er ikke synlig fra bunn av dalen.

Figur 13 Dalsiden hvor planområdet ligger, sett fra Fylkesveien. Synlige høyspentmaster er ringet rundt. Google street view august 2023

Tomteopparbeidelse med utsprenkning og planering, vil fremstå som en forlengelse av trafo-tomta som ble opparbeidet i 2018. Sammen med trafo-tomta, vil det østlige næringsområdet frem til Grytbekken, utgjør et 750m langt inngrep. Tomta tilpasses omgivelsene, ved at den bygges på den naturlige hylla som er i dalsiden. Sett fra fylkesveien i bunn av dalen, vil toppen av bygningsmassen være synlig mellom tretoppene.

Det andre næringsområdet på vestsiden av Grytbekken, vil fremstå som mer synlig inngrep, sett fra fylkesveien. Her er det brattere terreng, som gjør terrengtilpassingen mer krevende, med høyere fjellskjæringer i bakkant og fyllingsskråninger ned mot dalen. Bygningene vil i større grad være synlig fra dalen. Sentrale vurderinger i planprosessen vil handle om nettopp det vestlige delområdet og hvordan dette kan tilpasses behov, terreng og omgivelser. Da også hvordan tomtene skal tilpasse seg inngrepene som allerede er gjort ifm. rørgaten til Setergrytå kraftverk.

Figur 14 3D modell sett fra fylkesveien, av næringsbebyggelse i planområdet.

10.2 Høyspentanlegg

Planen for næringsområdet vil i stor grad innrette seg etter den videre utbygging som Statnett foretar seg de neste par årene. Statnett har blant annet signalisert i situasjonsplan for utbygging, at den andre linja som kommer inn fra Aura i vest, skal legges i ny trasé lenger nord som vist på kart i Figur 4. Samtidig er det ønskelig å utnytte arealene under og nært opp til høyspentlinjene til parkering og utearealer.

I reguleringsplanen for næringsområdene skal det settes en byggegrense ut fra nærmeste høyspent-leder i samråd med Statnett. Denne kan settes så langt ut som 30m hvis forholdene tilsier det.

Et av de sentrale spørsmål gjennom planprosessen vil være tilgjengelig kapasitet på strømmettet og mulighet for nettilkobling. En virkning av tiltaket er selvsagt at regionen får en ny betydelig strømforbruker.

10.3 Friluftsliv

Den ubetjente hytta Sætersetra, 400m sør for planområdet, disponeres av Kristiansund og Nordmøre turistforening. Sammen med en annen DNT-hytte Vindølbu, tiltrekker de noe friluftsfærdsel forbi planområdet. Den tidligere skilte turstien opp til hyttene fra Sagatun forsamlingshus, ble satt ut av funksjon på grunn av Setergrytå kraftverk som la ei rørgate langs store deler av turstien. Turstien er derfor flyttet til østsiden av trafostasjonen.

Utbygging av næringsområder i planområdet, kan også ha en effekt på friluftsfærdsel i området. Det blir derfor viktig å kartlegge omfanget og betydningen av friluftsfærdsel, samt involvere interessenter i diskusjonen om hvordan utbyggingen kan hensynta friluftslivet.

10.4 Sysselsetting og ringvirkninger

Prosjektet vil bidra til vesentlig utbyggingsaktivitet i en anleggsperiode på et par år, og deretter fast sysselsetting av anslagsvis 50 årsverk til drift, vakthold og vedlikehold av datasenteret. I tillegg til datasenteret skal det legges til rette for flere industribedrifter i næringsområdet, som kan nytte overskuddsvarme til en foredlingsprosess. Dette vil sysselsette anslagsvis 10-20 årsverk.

Samfunnet begynner å se resultatet av at stadig flere tar høyere utdanning. De yngre bruker flere år på å ta utdanning, og de eldre må jobbe lengere. Politikken har i større grad begynt å fokusere på yrkesfaglige utdanninger, og at yrkesfag og praktiske utdanninger og ferdigheter skal få økt anerkjennelse. Ulike yrkesfaglige utdanninger tilbys i Surnadal. Disse sammen kan skape attraktive lokalsamfunn, og bidra til å holde folk i kommunen samt bidra til tilflytting.

10.5 Naturverdier

Tiltaket vil ha stor innvirkning på naturen i planområdet, som fortsatt fremstår som større sammenhengende lyngheier, på tross av trafoen, høyspentledningene, adkomstveien og kraftverket som nylig er bygget.

En innledende naturverdikartlegging utført i mai 2024 (Bolme & Gaarder, 2024), vurderer at tiltaket ikke vil ha noen innvirkning på verneverdier i Trollheimen landskapsvernområdet, da avstanden er stor og topografien skjærer. Innenfor planområdet er det hovedsakelig bekkedalen langs Grytbekken som må hensyntas. I tillegg til at bekkedalen har en landskapsmessig verdi, med forskjellige tresorter og fuglearter, finnes det sårbar naturtype (VU) flomskogmark like oppstrøms vei-kulverten.

Det er en klar målsetting for prosjektet å bevare bekkedalen, samt begrense støvflukt, avrenning fra næringsområdene, og utslipp av temperert vann til bekkedalen. Temaet vil bli sentralt i den videre planprosess og konsekvensutredning.

10.6 Adkomstvei

Eksisterende avkjørsel fra Fv.65 og adkomstvei som nylig ble bygget til Surna trafostasjon, skal fungere som adkomstvei til datasenteret. Fylkesvei 65 har en anslått trafikkmengde på 1500 ÅDT forbi avkjørselen. Datasenteret og øvrige aktører som etablerer seg i næringsområdet vil ikke være arbeidsintensive virksomheter, eller virksomheter som tiltrekker mye publikum. Noe varetransport og privatbilisme vil det likevel være, som medfører liten økning i det lokale trafikkbildet.

Gjennom planprosessen skal bruken og trafikkbelastningen på vei og avkjørsel avklares nærmere med sektormyndigheter og private eiere, for å avklare eventuelle behov som datasenteret utløser.

Figur 15 Avkjørselen fra Fv65 mot Surna trafostasjon. Foto Sweco 15.10.2024

11. Medvirkningsprosesser

En viktig del av reguleringsprosessen er å engasjere involverte parter og innhente innspill fra dem. Det er ønskelig at lokalsamfunnet forteller hva de synes om å ta i bruk utmarka og energien, til et datasenter.

Forslagstiller har på forhånd hatt konstruktive samtaler med de to direkte berørte grunneierne, som allerede på et tidlig tidspunkt har satt krav om at kun bærekraftige virksomheter og ikke Krypto-Mining får etablere seg på området.

I tillegg til at forslagstiller skal ha medvirkning med de obligatoriske sektormyndigheter og viktige premissgivere på strøm (Statnett, NVE og Svorka Nett), skal vi også kontakte ideelle organisasjoner, lokale foreninger og berørte naboer tidlig i planprosessen for å få synspunkter, innspill og økt lokalkunnskap. Nærmere bestemt, planlegger man å kontakte følgende interessenter:

Tabell 1 Interessenter som vil involveres i planprosessen

Frivillighetssentralen	Surnadal Stortviltvald
Friluftsrådet (Nordmøre og Romsdal)	Surnadal Beitelag SA
Surnadal JFF (Norges Jeger- og Fiskerforbund)	Ung i Surnadal og Surnadal Ungdomsråd
Grendelag øvre Surnadal	Surnadal IL og Surnadal Idrettsråd
Mo Grendeutvalg	Naturvernforbundet i Surnadal – Møre og Romsdal
Surna Elveierlag Sa	Norsk arbeidsmannsforbund-avd. Møre og Romsdal
Surnadal Næringsforening	Kristiansund og Nordmøre turistforening

Listen over er ikke uttømmende og flere kan bli kontaktet underveis.

Arbeidet legges opp med utgangspunkt i plan- og bygningslovens krav til informasjon og medvirkning.

Etter at oppstartsmøte er gjennomført rundt årskiftet 2024/25, vil det varsles oppstart av planen vinteren 2025 med kunngjøring på kommunens nettside, brev til berørte parter og annonsering i lokalavis.

I tillegg til overnevnte, vil det gjennomføres dialogmøter med involverte parter og et lokalt folkemøte for innbyggere i kommunen.

12. Ivaretagelse av samfunnssikkerhet

Det skal utarbeides ROS-analyse etter DSBs mal som oppsett som baserer seg på foreliggende kunnskap og kilder samt utdrag fra nødvendige avklaringer og utredninger i forbindelse med planarbeidet.

Det den østlige delen av planområdet ligger ikke innfor noen aktsomhetssoner, men det brattere terrenget i vestenden, ligger innenfor aktsomhetsområde for både snøskred og jordskred. Dette blir et vurderingstema i planprosessen.

13. Vurdering etter forskrift om konsekvensutredning

Jf. forskrift om konsekvensutredninger § 6, § 7 og § 8.

Konsekvensutredningsplikten er vurdert ut fra kravene i kapittel 2 og 3 i KU-forskriften, samt forskriftens vedlegg I og II. Det er klart at planforslaget vil gi vesentlige virkninger for miljø og samfunn og må derfor konsekvensutredes.

Hvilke tema som er aktuell å utrede i en KU, vil avklares nærmere i oppstartsmøte med kommunen og når planprogram skal fastsettes, med innspill fra sektormyndigheter som grunnlag.

14. Gjennomgang av bærekraft

Avgjørende for bærekraft i dette prosjektet er hvordan energi kan nyttes til fornuftige formål og gjenvinning av overskuddsvarme. Et viktig innovativt tiltak er tilrettelegging for annen næringsvirksomhet som kan utnytte denne overskuddsvarmen. Målsetningen for prosjektet er at varmen blir gjenvunnet fremfor å slippe ut energien i fri luft.

Andre tiltak som fokuserer på bærekraft, handler om å tilpasse seg omgivelsene. Plassering av datasenteret vurderes etter om det berører verdifull natur, hvor særlig bevaring av Grytbekken og Surnavassdraget blir viktig tema. Utbygging av næringsområder i planområdet kan også ha en effekt på friluftsfærdelsen i området, noe som også sees på som viktig å vurdere.

Dette vil også kunne skape positive ringvirkninger for lokalsamfunnet, ved å skape arbeidsplasser både direkte og indirekte. En liten andel ansatte vil være lokalisert på datasenteret, mens det vil være flere arbeidsplasser tilknyttet både drift og vedlikehold samt kundene som datasenteret vil huse. Her vil det også være muligheter til å fokusere på yrkesfag, noe kommunen tilbyr utdanninger for – og som vil være svært nyttige her og i fremtiden (Surnadal kommune, u.å.).

15. Kildeliste

- Helland, L. H. (2021). *Norske datasenter: bærekraftige, digitale kraftsenter*. Kommunal- og moderniseringsdepartementet
<https://www.regjeringen.no/contentassets/0eabdbcbfb2540699466a4a1a801d737/nn-no/pdfs/norske-datasenter.pdf>
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021). *How to establish a datasenter in Norway*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/a76ebef545ae4e87a5b0761a93fb6ba1/how-to-establish-a-data-center-in-norway.pdf>
- Meld. St. 28 (2020-2021). *Vår felles digitale grunnmur Mobil-, bredbånds- og internettjenester*. Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/e8441e5b035a4e18bbebf74737530c2f/no/pdfs/stm202020210028000dddpdfs.pdf>
- NSM-a. (2022, 31. januar). *Hva er datasenter?* Hentet 29.08.2024 fra <https://nsm.no/regelverk-og-hjelp/rapporter/temarapport-om-norske-datasentre-og-digital-autonomi/hva-er-et-datasenter/>
- NSM-b. (2022, 31. januar). *Bakgrunn og hensikt*. Hentet 29.08.2024 fra <https://nsm.no/regelverk-og-hjelp/rapporter/temarapport-om-norske-datasentre-og-digital-autonomi/bakgrunn-og-hensikt/>
- Surnadal kommune. (u.å.). *Yrkesfag*. Hentet 30.09.2024 fra <https://surnadal.vgs.no/utdanningstilbod/yrkesfag/>

Forslag til utredningstema ved detaljregulering av Surnadal Datasenter og annen næringsvirksomhet.

Tema	KU	Plan-beskrivelse	Metode for utredning	Begrunnelse/kommentar
Landskap + 3D-skisser	x	x	Miljødirektoratets veileder M-1941	Rammer for bygninger og utforming av tomtene beskrives. Planen visualiseres i 3D og med utomhusplan. Virkninger på landskapet utredes. Oppsummering av KU vil også fremgå av planbeskrivelsen.
Vannmiljø	x	x	Miljødirektoratets veileder M-1941	Eksisterende kunnskapsgrunnlag for Grytbekken (Sætergrytå kartverk) gjenbrukes og suppleres. Påvirkning på Grytbekken og Surna som følge av anleggsarbeid og næringstomter vurderes Oppsummering av KU vil også fremgå av planbeskrivelsen.
Naturmangfold	x	x	Miljødirektoratets veileder M-1941	Eksisterende kunnskapsgrunnlag fra foregående utbygginger gjenbrukes og suppleres (NiN-kartlegging). Påvirkning på dyreliv, fugleliv, våtmarker og flomskogmark langs bekk vurderes og beskrives. Vurdering iht. naturmangfoldloven §§ 8-12 gjøres i planbeskrivelsen. Oppsummering av KU vil også fremgå av planbeskrivelsen.
Klimagassutslipp	x	x	Miljødirektoratets veileder M-1941	Prosjektets omfang tilsier at det må utarbeides en KU for klimagassutslipp. Denne vil bl.a. vurdere utbygging av området (grunnarbeider og bygninger), transport, gjøre en overordnet vurdering av teknisk infrastruktur (servere), utslipp knyttet til vedlikehold (utskifting over levetiden), energiforbruk og vannforbruk. Det vil også gjennomføres en vurdering av avbøtende tiltak. Oppsummering av KU vil også fremgå av planbeskrivelsen.

Tema	KU	Plan- beskrivelse	Metode for utredning	Begrunnelse/kommentar
Friluftsliv		x		Vurderinger og kunnskapsgrunnlag fra konsesjonsbehandling for Sætergrytå småkraftverk og Surna trafostasjon gjenbrukes. Påvirkning på ferdselsveier og tiltak for tilrettelegging vurderes Notatet vedlegges planforslaget, og oppsummeres i planbeskrivelsen.
Situasjonsplan og tegninger		x		Prosjekterte utbedringer av adkomstvei og tomteplanering fremgår av tegninger som vedlegges planbeskrivelsen.
Massehåndtering		x		Menger utsprengt berg og overskudd etter tomteplanering redegjøres for i kort notat, som også vurderer mellomlagring og bruksområde for overskuddsmasse.
Teknisk notat strøm		x		Det utarbeides et teknisk notat som beskriver utforming av anlegg ift. strømtilknytning og faresoner høyspent, samt en enkel kapasitetsanalyse for strømregionen. Notatet vedlegges planforslaget, og oppsummeres i planbeskrivelsen.
VAO-plan		x		Det utarbeides en overordna plan for fremføring av vann og avløp, samt overvannshåndtering og brannvann. Notatet vedlegges planforslaget, og oppsummeres i planbeskrivelsen.
Teknisk notat kjøling		x		Det utarbeides et teknisk notat som beskriver kjøleanlegg og utnyttelse av overskuddsvarme. Det utarbeides også effektberegninger, prinsippskisser og vurdering av arealbehov. Notatet vedlegges planforslaget, og oppsummeres i planbeskrivelsen.